

12 de la nit, com es continua fent actualment. Llavors, el jovent, en lloc de començar a la mitja-nit, sortia a enganxar els «lletreros» a partir de les 4 de la matinada. Esperaven que el cotxe de la SARFA sortís –ho feia del carrer Enric, 4, on hi ha, actualment, Art i Ferro a les 4 també per anar a Flassà, per tal que ningú no els pogués veure.

Quan es feia de dia –i molts això ho recordem– començava llavors l'animació, la veritable hora dels «lletreros».

La gent, sobretot el jovent femení, amb molta gatzara, anava i venia d'un lloc a l'altre a la recerca dels «lletreros», comentant els més bonics i fent-se creus de l'atreviment dels qui criticaven a fulana o a sotana.

Altra gent se'ls trobaven pel camí mentre anaven a les pastisseries a comprar el tortell pel seu fillol, o quan els pares acompanyaven els fills més petits a felicitar llurs padrins a qui saludaven amb aquelles rutinàries però tendres paraules:

«Bon dia padrí
Nadal ha vingut.
Doneu-me la rabassa
i que Déu us dongui salut».

Alguns «lletreros» tenien una vida molt curta. Les mares de les noies, els versos sobre les quals no les deixaven gaire bé, sortien de bon matí amb l'escombra i la galleda per esborrar de la façana de casa seva el que hi havia escrit, o arrancaven –segons les èpoques–els «lletreros».

Quan s'esdevenia tot el contrari, és a dir, quan el cartell cantava les belleses i les qualitats de la seva noia, es cuidaven bé prou que ningú no l'arranqués i ja es feia la trobadissa perquè tothom li parlés del vers tan bonic que havien dedicat a la seva filla.

Els nois, que de rucs no en tenien res, quan volien que algun «lletrero» determinat no fos objecte de la censura de les mares, el clavaven a d'altres indrets de la població. També ho feien amb aquelles noies que vivien als afores o als masos i per a les quals buscaven els carrers més cèntrics.

Una de les parets que en aquest aspecte tingué més requesta fou la façana Sud de la casa actual de la Sra. Roser Sureda, quan

no tenia per la banda que donava a l'actual carrer de Gràcia cap porta ni finestra. La paret era ideal per a exposar-hi els versos dedicats a grups de gent, a col·lectius locals i entitats representatives de la població. De quan en quan, l'Ajuntament no s'escapava del regal de Nadal.

Ben segur que en aquesta paret s'hi clavà aquell que anava adreçat a un grup de noies que, a principis dels anys 40, feren amistat amb militars i soldats destacats a L'Escala, com molta gent recordarà. Sembla ésser que quan el destacament militar fou traslladat a Viladamat, les noies tingueren més dificultats per a veure'ls. Per això, hi havia un vers que, entre d'altres coses, els deia el següent:

«Avui el cel s'ha ennuvolat
i qui vulgui veure estrelles
ha d'hanar a Viladamat».

I així podríem continuar omplint pàgines i pàgines. Però no és aquesta la nostra intenció.

El que preteníem –desconec si ho haurem aconseguit– era fer reviure als més grans el record d'aquest costum ja desaparegut, únic en aquest gènere a tot Catalunya. Volíem també donar-la a conèixer als més joves, als que no visqueren ni protagonitzaren aquesta entranyable tradició.

Algunes mares, el vent, la pluja, arrancaven i s'emportaven els «lletreros».

El que cap fenòmen atmosfèric ni ningú no podrà fer és arrancar aquestes inoblidables pàgines d'història escalenca que es refereixen a una bonica tradició tan nostra, com era la dels «LLETREROS».

Ricard Guanter

Nota.– Un dels versos que figuren en el precedent article, me foren dictat per la Lolita Romaguera quatre dies abans de morir. La Lolita, amb el seu traspàs, s'emportà a l'Eternitat un trosset de la seva estimada L'Escala. Reposi en Pau.

ESPORT I LLEURE

Vili-Gran

FUTBOL

Resultats del mes de novembre:

Benjamins

dia 3	L'Escala – Torroella	3 - 0
dia 10	Palafrugell – L'Escala	4 - 3
dia 17	L'Escala – Bisbalenc	6 - 3
dia 24	Guíxols – L'Escala	2 - 2

Alevins

dia 3	L'Escala – Bellcaire	3 - 0
dia 10	Poble Nou – L'Escala	6 - 1
dia 17	L'Escala – Peralada	3 - 5
dia 19	Torroella – L'Escala	2 - 3
dia 24	P.B. Roses – L'Escala	0 - 8

Infantils

dia 3	La Pera – L'Escala	3 - 3
dia 10	L'Escala – Bisbalenc	3 - 0
dia 17	Sant Jordi – L'Escala	5 - 4

Juvenils

dia 10	L'Escala – Ventalló	3 - 0
dia 17	Vilabertran – L'Escala	2 - 2
dia 24	L'Escala – Palafrugell	4 - 2

Tercera Regional

dia 1	Gualta – L'Escala	2 - 3
dia 3	Calonge – L'Escala	2 - 0
dia 10	L'Escala – Sant Antoni	2 - 1
dia 17	Esclanyà – L'Escala	5 - 3
dia 24	L'Escala – Cervià	4 - 0

Primera Regional

dia 3	L'Escala – Bisbalenc	3 - 2
dia 10	Peralada – L'Escala	1 - 4

dia 17	L'Escala – Arbúcies	2 - 1
dia 24	Farners – L'Escala	5 - 1

La inquietud i la polèmica que el Pla General ha portat a tota la població i més concretament pel que fa al Camp d'Esports Miramar, pensem seria injust deixar de constatar-ho en aquest espai. Per tal de no donar-ne una opinió personalíssima, ens limitarem a copiar el comentari que publicava el «Punt Diari» del dissabte dia 9 de novembre, l'endemà de la celebració de l'assemblea extraordinària de socis i simpatitzants del Club, el qual, sota els títols de «L'alcalde anà a l'assemblea a explicar el pla» o «Els socis del C.F. L'Escala no volen canviar el camp», deia així: –**Només dos socis del F.C. l'Escala han votat a favor del canvi de situació del camp de futbol. Gairebé un centenar de socis d'aquesta entitat es varen reunir a nit al Centre d'Esports Recreatius Escalencs, en una assemblea, en el transcurs de la qual es van mostrar totalment contraris a la proposta del pla general en què es contempla que l'actual camp de futbol el Miramar es traslladi a la zona dels pilans de les afores del poble. Es va fer una votació amb paperetes i urna. L'alcalde escalenc, Rafael Bruguera, va ser valent i es presentà a l'assemblea de socis del club, defensant la proposta del pla general i argumentant que és la millor solució. Bruguera, en el transcurs de la reunió, va sentir com tothom li demanava que abonés la postura majoritària del poble i no la que figura en el pla general.**

Recollida immediata de signatures: La Junta directiva del F.C. l'Escala, en veure el resultat de la votació, va repartir entre tots els assistents a l'assemblea uns fulls per tal de recollir signatures amb la finalitat de presentar una al·legació popular al pla general contra el canvi d'emplaçament del camp de futbol. Els esforços que l'alcalde va fer al llarg de la reunió per tal de convèncer els assistents que era difícil mantenir el camp Miramar en el centre del poble van ser inútils, tot i que assenyalà que el canvi comportaria uns avantatges econòmics i urbanístics pel poble. Bruguera fou l'única persona que defensà el trasllat del camp d'esports a la zona dels Pilans; fins i tot va proposar una altra alternativa a la zona de la Muntanya del Pastor, alternativa que també fou rebutjada per la majoria. Malgrat que